

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO POMORSKIEGO

TORUŃ, DNIA 6 SIERPNIA 1931.

T R E Ś Ć :

C Z E Ś Ć U R Z Ę D O W A .		Str.
88.	Redukcja godzin nauki w publicznych szkołach powszechnych	161
89.	Wykonywanie robót budowlanych z kredytów pozabudżetowych	170
90.	Marsze i biegi w maskach gazowych	178
91.	Przedłużenie mocy zarządzenia w sprawie dopuszczania w okresie przejściowym do egzaminu na nauczycieli szkół średnich i seminarjów nauczycielskich	180
92.	Zakupy pomocy naukowych zagranicą	180
93.	Wykaz szkół, w których nauka uprawnia do zwrotu opłat szkolnych	181
94.	Prenumerowanie »Młodego Gryfa«	183
95.	Adresy nauczycieli	183
96.	Pocztówki z widokami polskiego morza i wybrzeża	184
97.	Organizacja szkół	184
98.	Ruch służbowy	185
99.	Konkursy	187
C Z E Ś Ć N I E U R Z Ę D O W A .		
100.	Komunikaty i notatki	188

C Z E Ś Ć U R Z Ę D O W A .

88.

**MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH i OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO**

Warszawa, dnia 8 lipca 1931 roku.

Nr. II-14893/31.

Instrukcja w sprawie redukcji w planach godzin nauki w publicznych szkołach powszechnych.

I. Zgodnie z p. 3 okólnika Nr. II-6291/31 ilościowe granice redukcji godzin nauczania w poszczególnych oddziałach szkół siedmio, sześć, pięć i czteroklasowych (oraz w oddziałach III i wyższych szkół trzyklasowych) nie powinny przekraczać 2—4

godzin. Jednakże przy redukcjach należy z reguły unikać zmniejszania liczby godzin, poświęconych na naukę języka polskiego oraz rachunków. Ponieważ zaś grupa przedmiotów artystyczno-technicznych wraz z ćwiczeniami cielesnymi najczęściej dotychczas odczuwa braki bądź w zaopatrzeniu w odpowiednie urządzenia, bądź też w odpowiednim przygotowaniu nauczycieli, przeto przedmioty tej grupy będą z reguły najczęściej podlegały redukcjom.

W podanych poniżej przykładach zredukowanych planów godzin ilość godzin, przeznaczonych na te przedmioty, wskazana jest częstokroć w łącznej ilości na wszystkie te 4 przedmioty. W ten sposób każda szkoła przy układaniu rozkładu lekcji może (w granicach wskazanych dla całej grupy) indywidualizować w zależności od warunków lokalnych przydział godzin dla poszczególnych przedmiotów tej grupy.

Takie komasowanie w planach godzin wymienionych przedmiotów umożliwia nadto okresowe stosowanie ograniczeń, przewidzianych w ust. 1 punktu 3 wspomnianego okólnika. Osobna uwaga co do ograniczania czasu, poświęconego na wspomniane przedmioty, odnosi się do szkoły jednoklasowej. Tutaj redukcja godzin może nastąpić w zakresie osobnej nauki głośnej przedmiotów artystyczno-technicznych (rysunku, robót ręcznych, śpiewu) i ćwiczeń cielesnych, przytem i tu należy stosować, o ile to jest celowe, pewną okresowość w ograniczeniach z uwagą między innymi na to, aby w miesiącach ciepłych były możliwie wyzyskane dogodniejsze warunki uprawiania ćwiczeń cielesnych. Przy ogólnej dbałości o związek między różnymi działami nauczania należy w szczególności starać się możliwie wynagradzać wydatniejszym stosowaniem rysunku, robót ręcznych i śpiewu przy nauce innych przedmiotów wprowadzone w rzeczywistości oszczędności w tym zakresie.

Wreszcie należy zauważyć, że w żadnym przypadku nie może ulec redukcji liczba godzin, przeznaczonych na naukę religii.

II. W przypadkach odchyień od normalnej organizacji pracy zasługuje na uwagę nietypowe łączenie oddziałów. Otóż gdy występuje uzasadniona celowością potrzeba takiego łączenia, wypadnie stworzyć plan godzin, nieodpowiadający żadnemu normalnie przewidzianemu. Przy układaniu takiego planu należy kierować się wytycznymi następującymi: a) redukcja godzin może w pierwszym rzędzie być stosowana do przedmiotów grupy artystyczno-technicznej; b) ponieważ przez łączenie paru oddziałów w jeden komplet lekcyjny mogą zjawić się (lub powiększyć ilościowo) godziny zajęć

cichych, co oczywiście wpływa na osłabienie skuteczności nauki w tych godzinach, możliwe jest i wskazane powiększenie liczby godzin, przeznaczonych na naukę języka polskiego, ewentualnie i innych przedmiotów.

W podanych poniżej przykładach wskazany jest plan godzin w połączonych oddziałach IV i V szkoły sześcioklasowej, ułożony przy uwzględnieniu powyższych wytycznych.

III. Przy tworzeniu oddziałów równoległych (bez powiększania ilości nauczycieli) redukcję liczby godzin nauki należy każdorazowo dostosować do liczby oddziałów w taki sposób, aby ogólna liczba nauczycieli była jak najmniejsza, a wyzyskanie wymiaru ich pracy jak najzupełniejsze. W wypadkach wyjątkowych, dla niewątpliwych korzyści, nie dających się inaczej osiągnąć, można w szkołach siedmio, sześć i pięcioklasowych jeszcze dalej obniżyć liczbę godzin w oddziale I do 16 i oddziale II do 17, jak w szkołach czteroklasowych. Możliwe wreszcie, gdy liczba godzin nieodzownie potrzebnych dla całej szkoły, jest niewiele większa od liczby godzin, jakich można wymagać od kierownika i nauczycieli, zatrudnić jednego lub kilku nauczycieli w pewnej liczbie godzin nadliczbowych, o ile są one jeszcze do rozporządzenia.

IV. Co do ilości godzin dla kierowników szkół, to zależy ona w znacznej mierze od liczby klas oraz ilości zatrudnionych w szkole nauczycieli. Jeżeli ogólna liczba godzin lekcyjnych w szkole wynosi A , a mamy w niej zatrudnionych nauczycieli i kierownika, to liczba godzin dla kierownika wyrażałaby się różnicą:

$$A - n \cdot 30$$

O ile nadto w szkole są nauczyciele, zatrudnieni w niepełnej liczbie godzin (np. uczący religji), lub też niektórzy nauczyciele mają godziny nadliczbowe, co wszystko razem stanowi tygodniowo m takich godzin, to liczba godzin dla kierownika wyniesie

$$A - n \cdot 30 - m$$

Należy tak dobrać A (stosując redukcję w pełnej lub też ograniczonej mierze), by liczba godzin dla kierownika odpowiadała potrzebom i organizacji szkoły, przyczem winny być zastosowane wskazówki ust. ostatniego p. 1. okólnika z dnia 19 marca 1931 r. Nr. II-6291/31.

V. Plany, zamieszczone poniżej i opatrzone tytułem »Zredukowany plan godzin szkolnych«, obejmują zespół redukcji, które można stosować zależnie od potrzeby, w całości lub częściowo. Plany te nie wyłączają osiągania tych samych oszczędności w sposób nieco odmienny — posiadają tedy charakter przykładowy i do-

radczy, o ile chodzi o szczegółowy rozkład odchyleń na oddziały i przedmioty. Co się tyczy ram ilościowych, redukcje winny pozostawać naogół w obrębie granic, zakreślonych w punkcie 3 okólnika z dnia 19 marca r. b. — wykraczanie poza te granice (t. j. jeszcze większe zmniejszanie liczby godzin nauki) jest możliwe jedynie wyjątkowo w przypadkach, gdy konieczność i celowość takiego przekroczenia zostanie niewątpliwie stwierdzona oraz gdy zgodę na to wyrazi Kuratorjum.

Zredukowane plany godzin szkolnych.

UWAGA. W podanych poniżej tabelach zaznaczona została w nawiasach liczba godzin w planie normalnym. Tam, gdzie liczba godzin nie uległa zmniejszeniu, podana została jedna liczba, wyrażająca ilość godzin zarówno w planie normalnym, jak i zredukowanym.

A. Szkoła siedmioklasowa.									
	I	II	O	d	d	z	i	a	ł
			III		IV		V		VI
									VII
Religia	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Język polski	$\frac{14}{2}$	7	przec. 5 $\frac{1}{2}$ *)	(6)	6	4	4	4	4
Język nowożytny obcy	—	—	—	—	—	5	3	3	3
Historia	—	—	przec. 1 $\frac{1}{2}$ *)	(2)	2	2	2	2	2
Geografia	—	—	3 **)	(4)	2	2	2	2	2
Nauka o przyrodzie	—	—	—	—	2	2	2	2	5
Rachunki z geometrią	$\frac{6}{2}$	4	4	4	4	4	4	4	4
Rysunek	$\frac{4}{2}$	$\frac{4}{2}$	2	2	2	2	2	2	2
Roboty ręczne	$\frac{4}{2}$	3 (4)	2 (3)	2 (4)	2 (4)	2 (4)	2 (4)	2 (4)	2 (4)
Śpiew	$\frac{2}{2}$	$\frac{2}{2}$ (2)	2	2	2	7 (9)	9 (11)	8 (10)	8 (10)
Ćwiczenia cielesne	$\frac{4}{2}$ ($\frac{6}{2}$)	$\frac{4}{2}$ (3)	2 (3)	3 (3)	3 (3)	3 (3)	3 (3)	3 (3)	3 (3)
Razem	17 (18)	19 (22)	24 (28)	26 (29)	28 (30)	28 (30)	28 (30)	28 (30)	28 (30)

*) Można w jednym półroczu dać 6 godzin języka polskiego, 1 — historii, w drugim — 5 godzin języka polskiego, 2 historii.
 **) Można przeznaczyć w jednym półroczu 2 godz. na geografię, 1 godz. na naukę o przyrodzie, a w drugim — 1 godz. na geografię, 2 na naukę o przyrodzie.

B. Szkoła sześcioklasowa.

	I	O	d	d	z	i	a	ł	y	VII
		II	III	IV	V	VI				
										równocześnie w jednej izbie
Religia	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Język polski	$14 \frac{16}{2}$	7	przec. $5\frac{1}{2}$ (6)	5	4	4	4	4	4	4
Język nowożytny obcy	—	—	—	—	4	3	3	3	3	3
Historia	—	—	przec. $1\frac{1}{2}$ (2)	2	2	2	2	2	2	4
Geografia	—	—	3 (4)	2	2	2	2	2	2	4
Nauka o przyrodzie	—	—	2 (3)	2	2	2	2	2	2	4
Rachunki z geometrią	$6 \frac{2}{2}$	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Rysunek	$4 \frac{2}{2}$	3 (4)	2	2	2	2	2	2	2	7 (9)
Roboty ręczne	2	2 (2)	2 (3)	2 (4)	7 (10)	7 (10)	7 (10)	7 (10)	7 (10)	7 (9)
Śpiew	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Ćwiczenia cielesne	$4 \frac{2}{2}$	4	$2 \frac{6}{2}$	2	2	2	2	2	2	2
R a z e m	17 (18)	19 (21)	24 (28)	25 (28)	27 (30)	28 (30)	28 (30)	28 (30)	28 (30)	28 (30)

U W A G A: Wzmiankowany w okólniku z dnia 19 marca 1931 r. przypadek dołączenia oddziałów IV i V nasuwa trudności ze względu na naukę języka obcego. Można to połączenie uskutecznić np. według takiego planu:

	Oddziały	
	IV	V
	równocześnie w jednej izbie	
Religia	2	2
Język Polski	7	5
Język nowożytny obcy	—	4 *)
Historja	2	2
Geografja	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$
Nauka o przyrodzie	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$
Rachunki z geometrją	5	5
Rysunek		
Roboty ręczne		
Śpiew		7
Ćwiczenia cielesne		
	28	30

*) Wszystkie 4 godziny są przeznaczone na naukę głośną: 2 podczas nauki cichej języka polskiego w oddziale IV, 2 w nieobecności oddziału IV. Oddział IV ma 3 godziny nauki głośnej, a 4 godziny nauki cichej języka polskiego, oddział V — 2 godziny nauki głośnej i 3 godziny nauki cichej.

C. Szkoła pięcioklasowa.

	O d d z i a ł y						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
	równocześnie w jednej izbie						
Religia	2	2	2	2	2	2	2
Język polski	$\frac{14}{2}$ ($\frac{16}{2}$)	7	przec. 5 1/2 (6)	5	5	5	5
Historia	—	—	przec. 1 1/2 (2)	2	3	3	6
Geografia	—	—	} 3 (4)	2	3	3	}
Nauka o przyrodzie	—	—		2 (3)	5	5	
Rachunki z geometrią	$\frac{6}{2}$	4	4	4	5	5	5
Rysunek	$\frac{4}{2}$	2 (4)	2	2	2	2	
Roboty ręczne	}						
Śpiew	$\frac{2}{2}$	$\frac{2}{2}$ (2)	2	2	1		
Ćwiczenia cielesne	$\frac{2}{2}$ ($\frac{4}{2}$)	$\frac{4}{2}$	2 (6/2)	2	2		
R a z e m	16 (18)	18 (21)	24 (28)	25 (28)	30	30	30

D. Szkoła czteroklasowa.

	O d d z i a ł y							
	I	II	III	IV	V	VI	VIII	
	równocześnie w jednej izbie							
Religia	2	2	2	2	2	2	2	
Język polski	$\frac{14}{2} \left(\frac{16}{2} \right)$	7	7	7	5	5	5	
Historia.....	—	—	2	2	3	3	} 6	
Geografia.....	—	—	2	2	3	3		
Nauka o przyrodzie.....	—	—	1 gł.	2 gł. (3)	4 (5)	4 (5)	4 (5)	
Rachunki z geometrą.....	$\frac{6}{2}$	4	5	5	5	5	5	
Rysunek	$\frac{4}{2}$	} 2 (4)	} 6 (9)	}	}	}	6 (7)	
Roboty ręczne	$\frac{2}{2}$							
Śpiew	$\frac{2}{2}$	$\frac{2}{2} (2)$						
Ćwiczenia cielesne	$\frac{2}{2} \left(\frac{4}{2} \right)$	$\frac{2}{2} \left(\frac{4}{2} \right)$						
R a z e m	16 (18)	17 (21)	25 (28)	26 (30)	28 (30)	28 (30)	28	

E. Szkoła trzyklasowa.

W szkołach trzyklasowych są potrzebne redukcje, gdy się tworzy równoległy oddział I lub II. Można wówczas zastosować takie same zmniejszenia liczby godzin w oddziałach III i IV, oraz V, VI i VII, jak wskazane dla szkoły czteroklasowej.

F. Szkoła dwuklasowa.

	Oddziały	
	IV	V
Religja	2	2
Język polski	7	7
Historja		2
Geografia	3 (4)	3 (4)
Nauka o przyrodzie	4	4
Rachunki z geometrją	4	4
Rysunek		
Roboty ręczne		
Śpiew		6 (7)
Ćwiczenia cielesne		
R a z e m	28	28

UWAGA. W szkole dwuklasowej redukcje w planie godzin są potrzebne jedynie wtedy, gdy religji nie uczy ksiądz.

G. Szkoła jednoklasowa.

W szkołach jednoklasowych, w których religji uczy ksiądz, wprowadzanie redukcji godzin pracy nauczycielskiej nie da żadnych oszczędności i dlatego nie jest celowe; w szkołach, gdzie wszystkich przedmiotów uczy jeden nauczyciel, należy zmniejszyć ogólną liczbę godzin pracy o 4, więc do 30 (zamiast 34).

Zwraca się uwagę na to, że, aby liczba godzin pracy nauczyciela przy nauce niepodzielnej spadła do 30, liczba godzin pracy ucznia w oddziałach III i IV musi się obniżyć do 28, gdyż nauczyciel musi jeszcze poza tem rozporządzać 2 godzinami na lekcje religji z oddziałami I i II.

Podsekretarz Stanu:

(—) Pieracki.

OKÓLNIK

Inspektoratom Szkolnym oraz Kierownictwom publicznych szkół powszechnych

powyższą instrukcję podaję do wiadomości z poleceniem przestrzegania jej począwszy od dnia 1 września 1931 r. z tem zastrzeżeniem, że w sprawie ilości godzin religii w Okręgu Szkolnym Pomorskim obowiązują nadal rozporządzenia dotychczasowe.

Toruń, dnia 20 lipca 1931 r. — Nr. I-15759/31.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

89.

MINISTER
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO

Warszawa

ODPIS.

ZARZĄDZENIE

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 30 kwietnia 1931 r. — Nr. I. Prez.-2023/31.

o sposobie wykonywania robót budowlanych z kredytów pozabudżetowych Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. R. P. Nr. 50, poz. 304) w porozumieniu z Panem Ministrem Robót Publicznych zarządzam, co następuje:

§ 1.

Roboty budowlane dzielą się na 3 kategorie:

1. nowe budowle,
2. dobudowy, przebudowy, nadbudowy i t. p. adaptacje,
3. remont.

Roboty 1 i 2 kategorii wykonywane być muszą z zasady przez specjalnie do tego powołany organ »Komitet Budowy«. Roboty 3 kategorii wykonuje administracja budynku.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego jako władza naczelna decyduje o wykonaniu budów z funduszy pozabudżetowych, zatwierdza skład »Komitetów Budów« i likwiduje je po wypełnieniu zadania, mianuje przewodniczących tychże, zatwierdza programy i projekty pod względem potrzeb szkolnych,

przekazuje potrzebne na ten cel kredyty, zatwierdza wynik kołaudacji.

Kuratorja Okręgów Szkolnych podejmują inicjatywę budów, proponują skład »Komitetów Budów«, opinują: o wnioskach odnośnie programów i zakresu projektowanych budów, odnośnie akceptacji szkiców i projektów pod względem potrzeb szkolnych, odnośnie zmian w zatwierdzonych projektach i kosztorysach wynikłych w trakcie wykonywania budów, zatwierdzają wnioski odnośnie umów z kierownikami (architektami), czuwają nad postępem robót i prawidłowością prowadzenia rachunkowości, dokonują wypłat przedsiębiorcom na wnioski Komitetów Budów na podstawie sprawdzonych przez kierowników rachunków, informują Ministerstwo o postępie robót, przedstawiają wnioski o likwidacji Komitetów Budów po ukończeniu zleconego im zadania.

Komitety Budowy przygotowują programy budowlane, zawierają umowy z kierownikami, wyjednávają zatwierdzenie tychże przez Kuratorja Okręgów Szkolnych, współdziałają w opracowaniu szkiców, projektów, kosztorysów oraz zatwierdzaniu tychże, ogłaszają przetargi na wykonanie robót, zawierają umowy z przedsiębiorcami, majstrami i t. p., akceptują rachunki, stawiają wnioski odnośnie wypłat i ewentualnych zmian w projektach lub sposobie wykonania w czasie budowy, sporządzają zarówno odbiór poszczególnych seryj robót jak i końcowy odbiór budów (kołaudacje).

Organizację i sposób przeprowadzania tych zadań określają:

- a) przepisy rachunkowo-kasowe (M. P. Nr. 285 z 1921 r.)
- b) ogłoszone jako załączniki do niniejszego zarządzenia.
Regulamin Komitetu Budowy i Instrukcja o trybie postępowania przy wykonaniu robót budowlanych.
- c) Przepisy o oddawaniu dostaw i robót w władzach podległych Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Za Ministra Wyznań religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) podpis nieczytelny.

Warszawa, dnia 4 lipca 1931 r.

do Nr. I. Prez.-2023/31

Do wiadomości

(—) *Dr. A. Owsionka.*
Naczelnik biura personalnego.

ODPIS.

Załącznik Nr. 1 do Zarządzenia Nr. I. Prez.-2023/31.

Regulamin Komitetu Budowy.

Zadania.

Komitet Budowy jest organem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, powołanym do przeprowadzenia budowy lub przebudowy gmachów szkolnych z kredytów poza-budżetowych.

Do zadań Komitetu Budowy należy więc opracowanie programu budowy, szkiców, projektu, kosztorysu, planu finansowego, przeprowadzenia przetargów, zawarcie umów z kierownikiem, przedsiębiorcami, majstrami, dostawcami i t. p. Uchwalanie wypłat, śledzenie za postępem robót, oraz wykonywanie wszelkich tym podobnych czynności związanych z przeprowadzeniem budowy.

Skład.

Komitet budowy składa się z 5 członków.

W skład ten wchodzi: dyrektor zainteresowanej uczelni, członek grona nauczycielskiego tejże uczelni, przedstawiciele Kół Rodzicielskich ewentualnie innych organizacji społecznych, mianowani na wniosek Kuratorium Okręgu Szkolnego przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Przewodniczący.

Przewodniczącego Komitetu Budowy mianuje Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek Kuratorium Okręgu Szkolnego.

Przewodniczący zwołuje posiedzenie Komitetu Budowy a) wedle własnego uznania, conajmniej raz w miesiącu, b) na wniosek zgłoszony przez dwu członków Komitetu, wreszcie c) na wniosek technicznego delegata; czuwa nad prawidłowym przebiegiem posiedzeń; podaje sekretarzowi treść zapisków pomieścić się mających w protokół; czuwa nad prawidłowym spełnianiem czynności, zleconych członkom Komitetu; czuwa nad postępem wykonania całości kształtu budowy: na podstawie wniosków delegata technicznego, uchwalonych na posiedzeniach Komitetu Budowy przedstawia Kuratorium Okręgu Szkolnego wnioski o wypłatę wszelkich należności.

Delegat techniczny Komitetu Budowy.

Komitet budowy porucza jednemu z swych członków (Delegatowi Dyrekcyj Robót Publicznych) czynności nadzoru techniczno-finansowego nad przeprowadzeniem budowy. Do zadań tych należą wszelkie czynności związane z pracami wstępnymi jak współdzia-

łanie z właściwymi władzami przy ustalaniu wstępnego programu budowy, obraniu i zakupie placu pod budowę, opracowaniu dla Komitetu wniosku na zawarcie umowy z architektem lub budowniczym o opracowanie szkiców, projektu, kosztorysu, rysunków wykonawczych, oraz wykonanie nadzoru i kierownictwa budowy; Opracowanie wniosku co do sposobu przeprowadzenia robót (w przedsiębiorstwie generalnem czy częściowem) przygotowanie i przeprowadzenie czynności przetargowych, sformułowanie wniosku co do rozdania robót i treści umowy z przedsiębiorcami, kontrola i nadzór nad wykonaniem umów z przedsiębiorcami pod względem technicznym i gospodarczym, opracowanie wniosków co do częściowych wypłat należności i przedsiębiorców za wykonane roboty stawianych na podstawie rachunków sprawdzanych przez kierownika roboty, a potwierdzonych przez tegoż delegata Dyrekcji Robót Publicznych, wreszcie przeprowadzenie kolaudacji budowy i przedstawienie Komitetowi wniosku co do ostatecznego zamknięcia rozrachunku z przedsiębiorcami.

Członkowie Komitetu.

Członkowie Komitetu biorą udział w posiedzeniach, których bez usprawiedliwienia opuszczać nie mogą, stawiają wnioski zmierzające do jaknajlepszego rozwiązania projektu budynku i jak najkorzystniejszego przeprowadzenia budowy.

Członkowie Komitetu Budowy mają prawo wglądu we wszystkie akta i dokumenty Komitetu Budowy i kierownictwa robót, mają prawo wolnego wstępu na plac budowy w celu badania postępu robót i jakości ich wykonania.

Członkowie Komitetu Budowy komunikują spostrzeżenia swe Przewodniczącemu, w ich kompetencji nie leży jednak wydawanie jakichkolwiek bezpośrednich zarządzeń na budowie. To ostatecznie wydawać może tylko Przewodniczący i delegat Dyrekcji Robót Publicznych przez wpisanie treści zarządzenia do dziennika budowy.

Sekretarz.

W razie koniecznej potrzeby Komitet Budowy ma prawo powołać do prowadzenia protokółów, prac kancelaryjnych, rachunkowych i t. p. sekretarza, który jednak nie jest członkiem Komitetu Budowy. Normalnie czynności te spełnia jeden z członków Komitetu Budowy.

Sekretarz podlega służbowo Przewodniczącemu Komitetu budowy.

Doradcy i rzeczoznawcy.

Komitet budowy ma prawo powoływania doradców i rzeczoznawców w wypadkach gdy tego zajdzie potrzeba.

Plan budowy.

Do wykonania szkiców, projektu i kosztorysu i rysunków wykonawczych powołuje Komitet Budowy architekta lub budowniczego, z którym zawiera umowę na warunkach zaprojektowanych przez delegata Dyrekcji Robót Publicznych.

Kierownik budowy.

Temu samemu architektowi lub budowniczemu lub innemu fachowcowi zleca Komitet Budowy na podstawie tej samej lub osobnej umowy czynności kierownika budowy.

Do zadań kierownika należy techniczne przeprowadzenie budowy t. j. nadzór, kierownictwo, sprawdzanie rachunków i rachunkowość techniczna i w tym zakresie kierownik budowy obciążony jest całkowitą odpowiedzialnością za trwałość, celowość i terminowość wykonania budowy. Do dalszych obowiązków kierownika należy:

- a) stosowanie obowiązujących przepisów, instrukcji, norm oraz prawideł nauki technicznej dotyczących wykonywania odnośnej gałęzi robót, jakości i odbioru materiałów względnie gotowych elementów budowlanych, oraz jakości i wytrzymałości gruntu, w szczególności zaś stosowanie szczegółowych warunków budowy i odbioru materiałów, jakie bywają wymagane w umowach zawieranych z przedsiębiorcami,
- b) stosowanie obowiązujących norm administracyjnych i rachunkowych,
- c) stosowanie przepisów ustaw socjalnych dotyczących ubezpieczeń społecznych (Kasa Chorych, Ubezpieczenie pracowników Umysłowych, ubezpieczenie od wypadków, od bezrobocia i t. p.) oraz ustaw normujących stosunek pracy (pracownicy umysłowi, robotnicy) o ile przepisy te dotyczą obowiązków kierownika robót lub pracodawcy,
- d) stosowanie postanowień umów (załączników umów) zawartych z przedsiębiorcami lub dostawcami,
- e) stosowanie się do wydanych przez właściwe władze i organa oraz Kontrolę Państwa, przepisów, zarządzeń i poleceń.

Odpowiedzialność.

Członkowie Komitetu Budowy, będący funkcjonariuszami państwowymi, odpowiadają za swe czynności wymienione wyżej stosownie do istniejących przepisów o odpowiedzialności służbowej.

Odpowiedzialność kierownika budowy, sekretarza, rzeczoznawców i t. p., o ile nie są funkcjonariuszami państwowymi, normuje zawarta z nimi umowa.

Wynagrodzenie.

Przewodniczący, delegat Dyrekcji Robót Publicznych i ewentualnie sekretarz Komitetu Budowy pobierają za czynności w Komitecie wynagrodzenie z funduszków budowy w wysokości zgóry przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego określonej.

Pozostałym członkom Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek Kuratorjum Okręgu Szkolnego może przyznać odpowiednie wynagrodzenie z funduszków budowy.

Wynagrodzenie kierownika budowy, rzeczoznawców i t. p. regulują umowy, oparte na normach stosowanych przez Ministerstwo Robót Publicznych.

Tajemnica.

Członków Komitetu Budowy obowiązuje tajemnica służbowa co do wszystkich spraw związanych z pracami Komitetu Budowy i prowadzenia budowy, a w szczególności co do rozpisywanych przetargów, ofert i t. p.

Uchwały.

Do powzięcia uchwał potrzebna jest, oprócz przewodniczącego obecność przynajmniej dwóch członków Komitetu w tem delegata Dyrekcji Robót Publicznych. Postanowienia Komitetu budowy zapadają większością głosów. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

Uchwała Komitetu zakwestjonowana przez przedstawiciela Dyrekcji Robót Publicznych musi być bezzwłocznie przedstawiona Kuratorjum Okręgu Szkolnego, które w porozumieniu z Dyrekcją Robót Publicznych poweźmie decyzję.

Realizacja zadania.

Zrealizowanie powierzonego zadania Komitetu Budowy powinien przeprowadzić w sposób najkorzystniejszy pod względem należytego przystosowania budynku do celów jakim ma służyć, przeprowadzenia robót i przestrzegania interesów Skarbu Państwa.

Zmiany.

Zmiany zatwierdzonych projektów, kosztorysów, umów i t. p. zasadniczo są niedopuszczalne.

Zmiany omawiane spowodowane niedającą się uniknąć, ani przewidzieć, koniecznością, lub roboty dodatkowe wymagają zatwierdzenia Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Kolaudacja.

Końcowego odbioru robót (kolaudacji) polegającego na sprawdzeniu zgodności wykonanych robót z zatwierdzonemi planami i kosztorysami, zawartemi umowami co do sposobu, jakości i terminu, co do sprawności działania instalacji, co do zgodności ksiąg rachunkowych, protokołów, zestawień rachunkowych, kasowych itp. dokonuje Komisja Kolaudacyjna powołana przez Komitet Budowy, w której skład wchodzi: delegat Dyrekcji Robót Publicznych i 2 członków Komitetu.

Delegat Dyrekcji Robót Publicznych przy pomocy kierownika budowy przygotowuje plany wykonawcze, zestawienia rachunkowe i rzeczywistych kosztów budowy, równoległe do odpowiednich pozycji kosztorysu wstępnego. O terminie kolaudacji Komitet Budowy zawiadamia Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Wynik aktu kolaudacji zatwierdza Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Po ostatecznem sprawdzeniu aktów Komitetu Budowy następuje rozwiązanie tegoż przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Załącznik Nr. 2 do Zarządzenia Nr. I. Prez. 202331.

Instrukcja o trybie postępowania przy wykonywaniu robót budowlanych.

Prace wstępne.

Wnioski o potrzebie budowy lub przebudowy zgłaszają zainteresowane zakłady szkolne do Kuratorjum właściwego Okręgu Szkolnego w terminie do dnia 15 października każdego roku.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego przedstawia Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w terminie do dnia 1 listopada całokształt otrzymanych zapotrzebowań wraz z opinią, lub składa wnioski własne i po otrzymaniu od Ministerstwa decyzji odnośnie realizacji i najpilniejszych budów, mianuje Komitet Budowy dla każdego obiektu i po uzyskaniu zatwierdzenia go przez Ministerstwo przesyła mu potrzebne instrukcje odnośnie placu pod

budowę, programu budowlanego i możliwości finansowych. O wyznaczenie delegata technicznego zwraca się Kuratorjum Okręgu Szkolnego do Wojewody (D. R. P.).

Komitet Budowy przystępuje do prac wstępnych, t. j. rozwija program budowy, dostosowując go do warunków miejscowych, zawiera umowę z kierownikiem budowy (względnie projektodawcą o ile zamierzony jest rozdział czynności architektonicznych), przejmując plac pod budowę i przeprowadza pomiary, badania gruntu, niwelację i t. p.

Po uzyskaniu zatwierdzenia programu budowy przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego następuje opracowanie szkiców i projektu budowy według obowiązujących przepisów budowlanych i zatwierdzenie ich przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, poczem Komitet Budowy załatwia formalności związane z ustawowem zatwierdzeniem planów przez Wojewodę (Dyrekcje Robót Publicznych).

Na podstawie zatwierdzonego projektu następuje opracowanie kosztorysu i przedłożenie go Kuratorjum Okręgu Szkolnego do zatwierdzenia.

Równocześnie przeprowadza delegat techniczny Komitetu Budowy studia warunków miejscowych pod względem koniunktury technicznych i handlowych potrzebnych do przygotowania warunków przetargowych, a po zatwierdzeniu kosztorysu i planu finansowego ogłasza Komitet przetarg na całość lub część robót, sprawdza wyniki rozprawy przetargowej, na tej podstawie dokonuje wyboru firmy, zawiera z nią umowę i przystępuje do wykonania budowy.

Prace wykonawcze.

Celem zabezpieczenia należytego toku robót Komitet Budowy zleca zawczasu kierownikowi budowy wykonanie prac związanych z opracowaniem rysunków roboczych, projektów instalacji, kosztorysów, przetargów i umów, na dalsze grupy robót i t. p.

W trakcie roboty czuwa Komitet Budowy przez swego technicznego delegata w stałym kontakcie z kierownikiem budowy i pod kontrolą Kuratorjum nad prawidłowością wykonywanych robót, dostaw materiałów, bada ich dobroć, dokonuje odbioru poszczególnych grup robót, czuwa nad dotrzymaniem terminów, warunków umowy i wypłat. Te ostatnie uchwała zaliczkowo na podstawie rachunków przedstawianych przez Kierownika Budowy i sprawdzonych pod względem ilości i cen przez delegata technicznego Komitetu Budowy do wysokości sum przewidzianych w umowie.

Kierownik Budowy prowadzi: »Dziennik Budowy«, w którym wpisywane są wszystkie dane, odnoszące się do postępu robót, zarządzeń, wymiarów robót, niedających się sprawdzić po ich wykonaniu i t. p. Uwagi i żądania odnośnie wykonanych robót Przewodniczący Komitetu Budowy lub delegat techniczny Komitetu Budowy komunikuje kierownikowi budowy, który jest jedyną osobą uprawnioną do wydawania na budowie zarządzeń. Zarządzenia Kierownika budowy w »Dzienniku Budowy«, odnośnie przedsiębiorców lub dostawców winny być przez tychże podpisywane.

Posiedzenia Komitetu Budowy odbywają się w terminach zgóry określonych oraz ilekroć tego zajdzie potrzeba. Odpisy protokółów z posiedzeń Komitetu Budowy, sprawozdania kasowe i z postępu robót przesyłane są do Kuratorjum Okręgu Szkolnego z końcem każdego miesiąca.

Po zakończeniu budowy przeprowadzony zostaje odbiór i kołaudacja robót, oraz rozwiązanie Komitetu Budowy po zatwierdzeniu wyniku kołaudacji przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

OKÓLNİK

Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych

powyższe zarządzenie Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podają do wiadomości i wykonania.

Toruń, dnia 13 lipca 1931 r. — Nr. O. 15455/81.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

90.

ODPIS

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
PAŃSTWOWY URZĄD WYCHOWANIA
FIZYCZNEGO I PRZYSPOSOBIENIA
WOJSKOWEGO.

Warszawa, dn. 23 lipca 1931 r.

Odpis z odpisu

L. dz. 4539/Wyszk.
tel. 447-43.

według rozdzielnika

Marsze i biegi w maskach gazowych.

Zabraniam przeprowadzania w jednostkach p. w. marszów i biegów w maskach gazowych w formie zawodów dla młodzieży szkolnej z uwagi na zbyt wielki wysiłek stawiany młodemu organizmowi.

Dyrektor Państwowego Urzędu WF. i PW.
(—) *Kiliński — ptk. Dypl.*

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
PAŃSTWOWY URZĄD WYCHOWANIA
FIZYCZNEGO I PRZYSPOSOBIENIA
WOJSKOWEGO.

L. dz. 4539/Wyszk,
tel. 447-43.

Warszawa, dn. 23 lipca 1931 r.

Ministerstwo Wyzn. Religijnych
i Oświecenia Publicznego

w miejsu.

Marsze i biegi w maskach gazowych.

Na tamt. I. F. W. 5420/31 przesyłam do wiadomości.

Dyrektor Państwowego Urzędu WF. i PW.
(—) *Kiliński* — *ptk. Dypl.*

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH i OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO.

Warszawa
Dnia 27 lipca 1931 roku.
Nr. I. WF.-5991/31.

**Zakaz przeprowadzenia marszów i biegów w maskach
gazowych w formie zawodów dla młodzieży szkolnej.**

Ministerstwo przesyła do wiadomości.

Naczelnik Wydziału (—) *J. Błoński*.

OKÓLNİK

do Dyrekcyj państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów naucz. szkół zawodowych, P. P. Inspektorów Szkolnych oraz Kierownictw Szkół powszechnych i Szkół dokształcających

w sprawie marszów i biegów w maskach gazowych.

Podaję powyższe zarządzenie do ścisłego przestrzegania.

Toruń, dnia 5 sierpnia 1931 r. — Nr. O-17592/31.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego (—) *F. Śliwiński*.

p. o. Naczelnika Wydziału.

91.

MINISTER
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO

Warszawa

Nr. II-13196/31.

ODPIS.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 30 czerwca 1931 r.

o przedłużeniu mocy zarządzenia z dnia 17 sierpnia 1929 r.

Ze względu na trudności w zorganizowaniu t. zw. praktyki przedegzaminowej dla wszystkich kandydatów na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, przedłużam aż do odwołania moc zarządzenia z dnia 17 sierpnia 1929 r. w sprawie dopuszczania w okresie przejściowym do egzaminu na nauczyciela szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich kandydatów, nie posiadających odbytego studjum pedagogicznego lub odbytej dwuletniej praktyki przedegzaminowej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10, poz. 136).

Minister

(—) *St. Czerwiński.*

OKÓLNİK

Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich

w sprawie praktyki przedegzaminowej dla wszystkich kandydatów na nauczycieli szkół średn. i semin. nauczycielskich do wiadomości.

Toruń, dnia 15. lipca 1931 r. — Nr. O-15072/31.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

92.

OKÓLNİK

do Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych i Inspektoratów Szkolnych

w sprawie zakupów pomocy naukowych zagranicą.

W myśl pisma Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 17 czerwca br. Nr. I. Prez.-4644/31, opartego na wyjaśnieniu Ministerstwa Prze-

mysłu i Handlu z dnia 9 lutego br. Nr. P. W. 307, podaję do wiadomości, że na zakup zagranicą **pomocy szkolnych i przyrządów dla zakładów naukowych** nie są wymagane pozwolenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Jednocześnie zwracam uwagę na §§ 10 i 11 Rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 14 marca 1930 r. o postępowaniu celnem (Dz. Ust. R. P. Nr. 33 poz. 276 z r. 1930), na mocy których zwracanie się szkół o zwolnienie od cła pomocy naukowych do Ministerstwa Skarbu jest zbyteczne.

Toruń, dnia 2 lipca 1931 r. — L. dz. O-14099/31.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

MINISTER 93.
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO

O D P I S.

Warszawa
Dnia 24 czerwca 1931 r.
Nr. I. Prez.-4864/31.

Wykaz szkół, w których nauka uprawnia do zwrotu opłat szkolnych w r. szk. 1931/32.

Powołując się na punkt I. okólnika Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 września 1925 r. Nr. 95/14604, podaję do wiadomości wykaz prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych tudzież szkół artystycznych, w których nauka uprawnia do zwrotu opłaty szkolnej w myśl ust. 3 art. 10 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. Rz. P. Nr. 116 poz. 924) względnie art. 6 § 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem oraz prokuratorów (Dz. U. Rz. P. Nr. 134 poz. 1107).

Wykaz ten obowiązuje na rok szkolny 1931/32 z tem zastrzeżeniem, że w szkołach handlowych uprawnienie do zwrotu opłat szkolnych nie odnosi się do klas przygotowawczych.

Zarazem opierając się na piśmie Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 1931 r. Nr. 7208/IV-08., podaję do wiadomości, że na okres roku szkolnego 1931/32, funkcjonarjusze państwowi zwolnieni będą od obowiązku przedstawiania zaświadczeń o braku wolnych miejsc w szkołach państwowych we wszystkich Okręgach Szkolnych.

Za Ministra
(—) *B. Zongółłowicz.*
Podsekretarz stanu.

O K Ó L N I K

do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych i Inspektoratów szkolnych

w sprawie szkół prywatnych, w których nauka uprawnia do zwrotu opłat szkolnych w roku szkolnym 1931/32.

Powyższe zarządzenie Pana Ministra **wraz z wykazem szkół** podaje do wiadomości i przestrzegania.

Szkoły średnie ogólnokształcące.

1. Górna Grupa — 6-kl. szkoła średnia męska T-wa Słowa Bożego — pełne prawa.
2. Grudziądz — Gimn. koedukacyjne Niemieckiego Stow. Szkolnego — niepełne prawa.
3. Kościerzyna — Zakład żeński Naświętszej Marji Panny Anielskiej — Fundacji duchownej Biskupa Chełmińskiego — pełne prawa.
4. Pelplin — Gimn. męskie Biskupie (Collegium Marianum) — pełne prawa.
5. Toruń — Gimn. męskie im. św. Józefa Zgrom. O. O. Redemptorystów — pełne prawa.
6. Toruń — Miejskie gimnazjum żeńskie — niepełne prawa.
7. Wejherowo — Gimn. żeńskie Grzegorza Winogrodzkiego — niepełne prawa.

Szkoły zawodowe.

1. Brodnica — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa T-wa Szerzenia Wiedzy Handlowej.
2. Działdowo — Szkoła Rzemieślnicza T-wa Szkół Rzemieślniczych.
3. Gdynia — Instytut Handlu Morskiego i Techniki Portowej T-wa Szkoły Handlu Morskiego i Techniki Portowej.
4. Gdynia — Szkoła Rzemieślniczo - Przemysłowa T-wa Szkoły Handlu Morskiego i Techniki Portowej.
5. Grudziądz — 3-kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Izby Przemysłowo-Handlowej.
6. Grudziądz — Żeńska Szkoła Zawodowa i Gospodarcza Izby Rzemieślniczej w Grudziądzu.

7. Świecie	— Żeńska Szkoła Zawodowo - Gospodarcza Świeckiego Koła T-wa Ziemianek Pomorskich.
8. Tczew	— 2-kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Izby Przemysłowo-Handlowej.
9. Tczew	— Szkoła Rzemieślniczo - Przemysłowa T-wa Szkoły Rzemieślniczo-Przemysłowej.
10. Toruń	— 3-kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Izby Przemysłowo-Handlowej.
11. Wejherowo	— 3-kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Izby Przemysłowo-Handlowej.

Szkoły artystyczne.

1. Gdynia	— Gdyńska Szkoła Muzyczna.
2. Grudziądz	— Instytut Muzyczny Towarzystwa Muzycznego im. St. Moniuszki.
3. Toruń	— Konserwatorium Pomorskiego Towarzystwa Muzycznego.

Toruń, dnia 20 lipca 1931 r. — Nr. O. 16363/31.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

94.

O K Ó Ł N I K

do Dyrekcyj państwowych szkół średnich, zawodowych, seminarjów nauczycielskich oraz Inspektoratów Szkolnych

w sprawie prenumerowania »Młodego Gryfa«.

Zwracając uwagę Dyrekcjom szkół średnich, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych oraz Inspektoratom Szkolnym na »Młodego Gryfa«, tygodnik dla młodzieży, zezwalam na prenumerowanie go do użytku czytelnicy uczniowskich oraz na zachęcenie młodzieży szkolnej do prenumerowania dla kółek samokształceniowych i świetlic.

Prenumerata roczna wynosi 9 zł. Adres administracji Toruń, Rynek Staromiejski 10.

Toruń, dnia 17 lipca 1931 r. — Nr. O-16162/31 r.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

95.

O K Ó Ł N I K

do Panów Inspektorów Szkolnych

w sprawie adresów nauczycieli.

Doceniając wartość »Encyklopedji Pedagogicznej« dla każdego nauczyciela i dla szkoły, Kuratorjum prosi Pana Inspektora o spo-

rzządzenie imiennego wykazu wszystkich nauczycieli z podaniem dokładnego miejsca ich pracy (miejscowość i ostatnia poczta) i przesłać go p. Antoniemu Gmachowskiemu w Częstochowie, Aleja 20.

Toruń, dnia 28 lipca 1931 r. — Nr. O-16792/31.

Za Kuratora O. S.

St. Wiśniewski

Okręgowy Wyzytator Szkół.

96.

OKÓLNİK

do Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Kierownictw szkół powszechnych i wydziałowych oraz Inspektoratów szkolnych

w sprawie pocztówek z widokami polskiego morza i wybrzeża.

Macierz Szkolna w Gdańsku walczy od szeregu lat w niesłychanie ciężkich warunkach o polskie słowo, o duszę polskiego dziecka w Gdańsku, o zachowanie polskiego stanu posiadania w Gdańsku.

Gdańska Macierz Szkolna, nie rozporządzając żadnymi funduszami, skazana jest wyłącznie na pomoc polskiego społeczeństwa w Rzeczypospolitej. Z tego względu jej wołanie o tę pomoc nie może pozostać bez echa. Nawet skromne datki należy nieść, aby wielką i ważną działalność Macierzy poprzeć.

Aby tych funduszy sobie przysporzyć, Macierz Szkolna wydała kartki pocztowe z widokami polskiego morza i wybrzeża po cenie 20 gr. za sztukę.

Kartki te są do nabycia w Macierzy Szkolnej w Gdańsku, Am Olivaertor 2/4, gdzie należy kierować zamówienia.

Zachęcam Nauczycielstwo wszystkich szkół oraz młodzież szkolną do nabywania tych kartek a w ten sposób do poparcia bardzo owocnej działalności Gdańskiej Macierzy Szkolnej.

Toruń, dnia 9 lipca 1931 r. — Nr. O. 15171/31.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

97.

Organizacja Szkół.

Wykaz szkół średnich ogólnokształcących, które w roku szkolnym 1931/32 posiadają prawa gimnazjów państwowych, nadane

na podstawie rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 3 czerwca 1931 Nr. II-8483/31 (Dz. Urz. Minist. W. R. O. P. Nr. 7, poz. 81):

1. Górna Grupa — 6 klasowa szkoła średnia męska T-wa Słowa Bożego — pełne prawa.
2. Grudziądz — gimnazjum koedukacyjne Niemieckiego Stowarzyszenia Szkolnego — niepełne prawa.
3. Kościerzyna — zakład żeński Najświętszej Marji Panny Anielskiej Fundacji duchownej Biskupa Chełmińskiego — pełne prawa.
4. Pelplin — gimnazjum męskie Biskupie (Collegium Marianum) pełne prawa.
5. Toruń — gimnazjum męskie im. św. Józefa Zgromadzenia O. O. Redemptorystów — pełne prawa.
6. Toruń — miejskie gimnazjum żeńskie — niepełne prawa.
7. Wejherowo — gimnazjum żeńskie Grzegorza Winogrodzkiego — niepełne prawa.

98.

RUCH SŁUŻBOWY

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

Przeniesiony:

Stanisław Cwikowski, okręgowy wizytor szkół w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poleskiego w Brześciu n/B., na równorzędne stanowisko do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego z dniem 1 lipca 1931 r. zarządzeniem Pana Ministra z dnia 28 maja 1931 r. Nr. B. P.-3304/51.

Przeniesiony w stan spoczynku:

Jan Szwemin, Kurator Okręgu Szkolnego w stanie nieczynnym, z dniem 31 lipca 1931 r.

Szkołnictwo Powszechne.

Przeniesieni w stan spoczynku:

L. p.	Nazwisko i imię	Od dnia	Szkoła			
			stop. org.	charakter szkoły	miejsowość	powiat
1	Schmidt Ferdynand	31. 8. 31	1 kl.	pow.	Wałdowo	świecki
2	Brzeziński Aleksander	31. 8. 31	3 „	„	Brzeźno	chojnicki
3	Freginówna Józefa	31. 8. 31	2 „	„	Lubiszewo	tczewski

Z w o l n i e n i a :

L. p.	Nazwisko i imię	Data	S z k o ł a			
			stop. org.	charakter szkoły	miejsowość	powiat
1	Oborska Janina	31. 7. 31	2 kl.	pow.	Pogodki	kościers.
2	Görke Katarzyna	31. 8. 31	"	"	Nowa Karczma	"
3	Wojak Jan	31. 7. 31	"	"	Ciechocin	chojnicki
4	Krieg Karol	31. 8. 31	"	"	Mokre	"
5	Buszacówna Anna	"	7 kl.	"	Sępólno	sępól.
6	Szlagowski Stefan	"	"	"	Więcbork	"
7	Behnke Wilhelm	"	2 kl.	"	Zboże	"
8	Poznański Józef	"	1 kl.	"	Barchnowy	starogar.
9	Rogoziewiczowa Janina	"	2 kl.	"	Górna Grupa	świecki
10	Mielczarska Wacława	"	"	"	Miłobądz	tczewski
11	Żak Stefan	"	3 kl.	"	Kęsowo	tucholski
12	Kłopotek Erna	"	"	"	Klonowo	"
13	Szulz Paweł	31. 7. 31	1 kl.	"	Obkas	sępól.
14	Brennenstuhl Edward	31. 8. 31	2 kl.	"	Odry	chojnicki
15	Mej Ernest	"	"	"	Nowe	świecki
16	Raddatz Gerhard	"	3 kl.	"	Zapędowo	chojnicki
17	Widmaier Ernest	"	"	"	Topólno	świecki
18	Kohlmeier Reinhold	"	2 kl.	"	Jania Góra	"
19	Świdarska Berta	"	7 kl.	"	Kościerzyna	kościers.
20	Papkówna Elza	"	2 kl.	"	Włocibórz	sępól.
21	Balewska Bolesława	"	5 kl.	"	Bysław	tucholski
22	Kuske Marta	"	2 kl.	"	Pruszcz	świecki
23	Nieberding Jan	"	1 kl.	"	Radońsk	sępól.
24	Schroeder Alfred	"	2 kl.	"	Bukowiec	świecki
25	Chmara Antoni	31. 7. 31	1 kl.	"	Kielpin	chojnicki
26	Szarafin Leon	"	"	"	Grabowska Huta	kościers.
27	Gappa Ambroży	"	2 kl.	"	Dalwin	tczewski
28	Janiszewska Stanisława	"	"	"	Mędromierz W.	tucholski
29	Fiećkova Stefanja	"	3 kl.	"	Bzowo	świecki
30	Krauzewicz Feliks	"	1 kl.	"	Lipiny	"
31	Wolska Stefanja	31. 10. 31	7 kl.	"	Czersk	chojnicki
32	Piotrowska Klara	30. 9. 31	1 kl.	"	Gniszewa	tczewski
33	Krzyżanowski Ignacy	31. 10. 31	2 kl.	"	Tuszynki	świecki
34	Latzka Marja	30. 9. 31	6 kl.	"	Śliwice	tucholski
35	Kilichowski Franciszek	31. 10. 31	2 kl.	"	Król. Zalesie	świecki
36	Stanke Edmund	"	6 kl.	"	Osiek	starogar.
37	Śliwiński Julian	30. 9. 31	1 kl.	"	Niechórz	sępól.

L. p.	Nazwisko i imię	Data	S z k o ł a			
			stop. org.	charakter szkoły	miejsowość	powiat
38	Gierszewski Bolesław	31. 10. 31	7 kl.	pow.	Tczew	tczewski
39	Dmowska Marja	"	"	"	"	"
40	Radke Hilary	"	2 kl.	"	Brzosec	"
41	Trzebiatowski Marjan	"	"	"	Brzeźno	starogar.
42	Okulska Franciszka	"	7 kl.	"	Więcbork	sępol.
43	Zick Helmut	"	2 kl.	"	Pęperzyn	"
44	Foss Karol	"	1 kl.	"	Teklanowo	"
45	Sikorski Leon	"	7 kl.	"	Karsin	chojnicki
46	Senycia Jan	"	2 kl.	"	Łowin	świecki
47	Zaremba Antoni	"	"	"	Łowinek	"

Z m a r l i :

1	Żelewski Józef	28. 5. 31	1 kl.	pow.	Kobyłe	kościers.
2	Smoczyński Stanisław	21. 5. 31	8 kl.	"	Czersk	chojnicki

99.

K O N K U R S Y.

Ogłasza się konkurs na następujące stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych:

1. Kierownika szkoły wydziałowej w Grudziądzu.
2. Kierownika 3-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Wielkich Radowiskach pow. wąbrzeskiego.

Na stanowiska te reflektować mogą nauczyciele z ukończonym Wyższym Kursem Nauczycielskim.

Podania o posadę należy wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum Okrędu Szkolnego Pomorskiego najpóźniej w ciągu sześciu tygodni od daty ukazania się powyższego ogłoszenia w »Dzienniku Urzędowym«.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA.

100.

KOMUNIKATY.

Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza w Toruniu, wydająca „Młodego Gryfa” tygodnik dla młodzieży ogłasza zapis na członków udziałowców; jeden udział wynosi 50 złotych. Udziały można wpłacać w ratach miesięcznych. Zgłoszenia kierować należy pod adresem: Toruń, Rynek Staromiejski 10, skąd wysyłane będą na żądanie deklaracje członkowskie do wypełnienia.

Studjum Wych. Fiz. przy Uniwersytecie Poznańskim.

W roku akademickim 1931/32 będą czynne następujące kursy:

1. Kurs trzyletni pełny, uprawniający do stopnia „magistra wychowania fizycznego” (nadto zaś, po dwuletniej praktyce, do egzaminu nauczycielskiego do szkół średnich i seminarjów nauczycielskich). Program ogłoszony w spisie wykładów Uniw. Pozn. Termin zgłoszeń do 10 września.

Studjum pełne (wraz z prawami otrzymania dyplomu magistra wychowania fizycznego) jest dostępne także dla studentów Wydziału lekarskiego, z pewnymi ulgami co do ćwiczeń cielesnych (patrz spis wykładów).

2. Kurs trzyletni uproszczony dla studentów (ek) Wydz. humanist. i mat.-przr., uprawniający do prowadzenia (obok innego przedmiotu nauczania) ćwiczeń cielesnych w szkołach średnich na mocy okólnika Min. W. R. i O. P. z dn. 3 lutego 1927, Nr. O. Prez. 14252/26. Program ogłoszony jak wyżej. Zgłoszenia bezpośrednio po zapisie na dany Wydział, do 10 września.

3. Kurs roczny: wykłady higieny szkolnej i zasad wychowania fizycznego oraz ćwiczenia cielesne dla słuchaczy Wydz. human. i matem.-przr., wymagane przy osiągnięciu kwalifikacji na nauczycieli szkół średnich.

Dla dopuszczenia do kursów trzyletnich wymagane: wiek 18—30 lat, dobry stan zdrowia i odpowiednia sprawność fizyczna. Zgłoszenia (z załączeniem wypełnionego kwestionariusza z fotografią, który Dyrekcja Studjum wysyła na żądanie, a dalej matury gimnazjalnej, metryki, świad. zdrowia, życiorysu, ew. świadectw sokolich, harcerskich itp.) do Dyrekcji Studjum, Poznań 3, Park Wilsona.

O przyjęciu decyduje m. in. dodatni wynik badania lekarskiego oraz próby sprawności fizycznej. Wymagane minima: *Panowie*: bieg 100 m — 13,6 sek.; bieg 800 m — 2 min. 35 sek.; skok wzwyż 130 cm; rzut kulą 2,5 kg — suma rzutów lewą i prawą ręką 25 m; gra w piłkę koszykową. *Panie*: bieg 60 m — 10 sek.; skok wzwyż 105 cm; rzut piłką koszykową (oburącz nad głową w małym rozkroku) — 10 m; gra w siatkówkę.

Kandydatów (tłki), których dopuści się do badań i próby, zawiadomi o tem Dyrekcja po 15 września; do badań, które będą trwały od 21 do 24 września włącznie, należy zgłosić się w poniedziałek dn. 21 września o godzinie 11; próbę sprawności należy wykonać w ubiorze i obuwiu ćwiczebn. Dyrekcja zastrzega sobie zmianę terminów, minimów i t. d.

Komitet Tygodnia Gdańskiej Macierzy Szkolnej w Warszawie, (Krakowskie-Przedmieście 7 m. 4 — Konto P. K. O. 583), wydał broszurkę prof. Bronisława Gawła p. t. »O polskość w Gdańsku«, Dziesięciolecie Gdańskiej Macierzy Szkolnej. Cena broszurki 50.

Kuratorjum zwraca uwagę na powyższą broszurkę, która może się przydać przy urządzeniu »Tygodnia propagandowego Gdańskiej Macierzy Szkolnej«. Nr. O. 14836/31.

Zmiana adresów szkolnych schronisk noclegowych.

Dotychczasowe szkolne schroniska noclegowe w Wilnie — zostały przeniesione do budynku powystawowego w ogrodzie pobernardyńskim ul. Królewska 11. Schronisko posiada 100 łózek.

Szkolne schroniska noclegowe w Poznaniu znajdujące się w szkołach powszechnych Nr. 1 (ul. Cegielskiego) i Nr. 2 (Marji Magdaleny) zostały przeniesione do szkoły powszechnej przy ul. Wielkie Garbary Nr. 26.

Powyższe zmiany należy uskutecznić w Informatorze o szkolnych schroniskach noclegowych.

Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej Pod Wysokim Protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej

R E G U L A M I N

dla Kół Szkolnych L. O. P. P.

zatwierdzony przez Radę Główną w dniu 30 stycznia 1928 r.

Uzupełniony na podstawie uchwały Komitetu Wojewódzkiego L. O. P. P. w Toruniu z dnia 14 marca 1930 r.

1. Przy szkołach mogą być tworzone Koła szkolne miejscowe L. O. P. P. — z liczbą członków nie mniejszą niż 10 — na prawach samorządu szkolnego nie przeczących zasadom Statutu Ligi.

2. Do kół tych może należeć jedynie młodzież ucząca się za zgodą rodziców oraz personel nauczycielski w danej szkole, przy czem młodzież ucząca się wpłaca zniżoną miesięczną składkę członkowską po 5 gr wzgl. 10 gr od osoby, personel zaś nauczycielski wpisowe i składki przewidziane statutem dla członków zwyczajnych L. O. P. P.

Każdy członek szkolnego Koła L. O. P. P. ma prawo posiadać specjalną legitymację członkowską. Celem uniknięcia przedwczesnego niszczenia lub zagubienia legitymacji pożądanem jest, by wszystkie legitymacje członków Koła szkolnego przy szkołach **powszechnych** były przechowywane u opiekuna Koła szkolnego.

Członkowie Kół szkolnych L. O. P. P. przy szkołach średnich mogą otrzymać legitymację do noszenia przy sobie, o ile uzna to za stosowne opiekun Koła. Członkowie Kół szkolnych mogą posiadać specjalną odznakę L. O. P. P., którą w cenie 10 gr. za sztukę można zamawiać w Wojew. Komitecie L. O. P. P. przez Powiatowy Komitet L. O. P. P.

Składki za miesiące wakacyjne — lipiec, sierpień — opłaca się w miesiącu wrześniu.

Odznaki, znaczki i legitymacje dla członków Kół szkolnych otrzymać można od Powiatowych Opiekunów Kół szkolnych (p. 5a regulaminu), którzy

ze swej strony otrzymują takowe za pośrednictwem Pow. Kom. L. O. P. P., do którego zwracają się bezpośrednio.

3. Koła miejscowe szkolne L. O. P. P. rządzą się regulaminem wewnętrznym, zatwierdzonym przez władzę szkolną danej uczelni i rozpoczynają swą działalność po zatwierdzeniu przez odpowiednie organy L. O. P. P.

4. Władze miejscowe Koła szkolnego tworzy zarząd wybrany przez ogólne zgromadzenie Koła, oraz opiekun delegowany przez dyrekcję szkoły z pośród personelu nauczycielskiego danej uczelni.

Zarząd Koła szkolnego stanowią: Prezes, sekretarz i skarbnik, wybrani corocznie przez członków Koła. Opiekun koła sprawuje nadzór nad kasą i prowadzeniem rachunków według listy składkowej, którą przesyła się do szkół w miesiącu wrześniu.

5. Opiekun reprezentuje Koło na zewnątrz (wobec organów L. O. P. P.) i sprawuje nadzór nad działalnością Koła, jemu też są przedkładane wszelkie uchwały Koła pod grozą nieważności. Opiekunem wszystkich Kół szkolnych powstałych przy szkołach powszechnych w powiecie jest z urzędu Inspektor Szkolny, który też w takim charakterze należy do Zarządu Pow. Kom. L. O. P. P. O ile w powiecie są utworzone szkolne Koła L. O. P. P. przy szkołach **średnich** lub **seminariach** nauczycielskich i to przynajmniej w ilości 3 Kół, opiekę nad temi Kołami sprawuje Dyrektor szkoły średniej lub sem. naucz., kooptowany do Zarządu Pow. wzgl. Miejskiego Kom. L. O. P. P. w charakterze opiekuna nad Kołami przy szkołach średnich.

6. Program pracy Kół zatwierdzają w porozumieniu z opiekunem lokalne organy L. O. P. P., one również kontrolują jego wykonanie.

7. Koła szkolne miejscowe w myśl paragrafu 1-go art. 10 statutu Ligi przelewają wszelkie swe fundusze, po potrąceniu niezbędnych wydatków administracyjnych, do właściwego Komitetu Powiatowego lub Miejskiego L. O. P. P. Odpowiednie placówki Ligi będą w miarę potrzeby, udzielały Kołom szkolnym subsydjów.

Wysokość funduszy niezbędnych na najkonieczniejsze wydatki administracyjne w Kole określa opiekun Koła, przyczem wysokość tych funduszy nie może przekraczać normalnie 10% ogólnych wpływów Koła.

W sprawie innych wydatków dla Koła opiekun Koła porozumiewa się z Pow. Kom. L. O. P. P., którego zgodę należy uzyskać na czynienie wydatków ponad wyżej wymienioną normę.

Pieniądze Koła winny być odprowadzone co 2 miesiące (najpóźniej do dnia 10-go miesiąca) za pośrednictwem Inspektora Szkolnego lub Dyrektora Szkoły średniej (jako opiekuna Kół szkolnych L. O. P. P. przy szkołach powszechnych lub średnich w powiecie) do Powiatowego wzgl. Miejskiego Komitetu L. O. P. P.

Listy członków (załączone do punktu 4 niniejszego regulaminu) wraz z wykazem odprowadzonych kwot przesyłają opiekunowie poszczególnych kół w drodze służbowej do Kuratorjum O. Pomorskiego w Toruniu (Wydz. I. O. P.) do dnia 20 lipca każdego roku.

8. Koła szkolne będą likwidowane przez właściwy Zarząd L. O. P. P. w razie bezczynności lub pracy niezgodnej ze statutem Ligi lub też na ządanie właściwej władzy szkolnej.

9. Przy placówkach szkolnych L. O. P. P. mogą być organizowane kursy dla specjalnych prac w zakresie lotnictwa w szczególności modelarstwa. Opiekunów tych kursów będą wyznaczać właściwe zarządy L. O. P. P. w porozumieniu z Kuratorjum.

Koła szkolne winny poświęcić przynajmniej 2 godz. w ciągu roku szkolnego (poza godzinami normalnej nauki) na zorganizowanie wykładów celem zaznajomienia się z zasadami obrony przeciwgazowej i przeciwlotniczej używając do tego bibliotek znajdujących się przy Pow. Kom. L. O. P. P. i korzystając z pomocy Pow. Instruktorów Przeciwgazowych oraz Komendantów Pow. P. W., przyczem należy specjalnie intensywnie wykorzystać tydzień lotniczy.

Koła szkolne przy szkołach średnich winny organizować pogadanki z dziedziny lotnictwa przy pomocy członków Koła. Koła szkolne przy szkołach średnich, zawodowych czy seminarjach, powinny, a Koła przy szkołach powszechnych mogą, w miarę posiadania odpowiednich sił i pracowni, zakładać kółka modelarstwa lotniczego. W sprawie środków na powyższy cel należy zwracać się do Wojew. Kom. L. O. P. P. za pośrednictwem Pow. Kom. L. O. P. P.

Specjalne kursy instruktorów modelarstwa lotniczego urządza Wojew. Kom. L. O. P. P.

10. W wypadkach nieprzewidzianych w niniejszym regulaminie obowiązuje statut L. O. P. P. Kwestje sporne i nieunormowane zarówno przez regulamin niniejszy, jak i Statut Ligi rozstrzyga Sekcja dla spraw młodzieży przy Zarządzie głównym L. O. P. P.

Toruń, dnia 15 marca 1930 r.

ZARZĄD KOMITETU WOJEWÓDZKIEGO
LIGI OBRONY POWIETRZNEJ I PRZECIWGAZOWEJ.

Ważne dla maturzystów i Maturzystek.

Z dniem 1 czerwca 1931 r. uruchomione zostało w Warszawie, przy Instytucie Szerzenia Wiedzy Przemysłowej

Akademickie Biuro Informacyjne

dla abiturjentów szkół średnich i zawodowych.

W zakres działalności Akademickiego Biura Informacyjnego wchodzi:

1. udzielanie porad przy obiorze dziedziny studiów wyższych,
2. informowanie o formalnościach, obowiązujących przy wstępowaniu na wyższe uczelnie.
3. porady fachowe, dotyczące sposobu studjowania.
4. praktyczna pomoc w pracy naukowej,
5. ułatwienia w korzystaniu z bibliotek wewnętrznych i zewnętrznych,
6. poznawanie z warunkami egzystencji w stolicy, przy jednoczesnem niesieniu czynnej pomocy (informacje dotyczące mieszkań, poznawanie ze stolicą i t. d.),
7. informacje o odroczeniach służby wojskowej,

8. podtrzymywanie kontaktu między osobami odbywającymi służbę woj-
skową w szkołach podchorążych rezerwy, a odnośnemi uczelniami.
9. informacje dotyczące wyższych uczelni zagranicą,
10. udzielanie wszelkich wiadomości aktualnych dla młodzieży uczącej się,

Akademickie Biuro Informacyjne w głębokim zrozumieniu potrzeb oraz trudności, napotykanych zwłaszcza na progu studiów wyższych, spieszy z braterską pomocą Młodemu Pokoleniu Akademickiemu i w myśl szczytnego hasła koleżeńskości — gotowe jest w każdej chwili służyć radą i opieką.

Zgłaszać należy się osobiście lub listownie pod adresem: **Akademickie Biuro Informacyjne — Warszawa — Marszałkowska 68 m. 11. Tel. 8-13-04.** Godziny urzędowania: 10—14 i 16—20 codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt.

Związek Obrony Przemysłu Polskiego wydał specjalne oznaki dla człon-
ków Kółek Szkolnych.

Oznaki w cenie 25 groszy za sztukę wysyła za zaliczeniem pocztowem
Sekretariat Z. O. P. P., Poznań, Rzeczypospolitej 1.

CENA OGŁOSZEŃ: cała strona — 100 zł, 1/2 strony — 50 zł, 1/4 strony — 25 zł; drobniejsze
ogłoszenia — 20 gr. od wyrazu. — Dla organizacji nauczycielskich zniżka 50%. — Ogłoszenia
umieszcza się po zapłaceniu należności zgóry.

Nakładem Wydawnictwa Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego.
Drukiem S. Buszczyńskiego w Toruniu.